

Πασχάλης Β. Αγγελόπουλος
Ιστορικός - Ερευνητής

**Ένα διπλότυπο, κώδικας γάμων 1880-1883,
της Εκκλησιαστικής περιφέρειας Νιγρίτας**

Ανάτυπο από τον τόμο
των Πρακτικών Επιστημονικού Συμποσίου
«Η Νιγρίτα - Η Βισαλτία διά μέσου της Ιστορίας»
Νιγρίτα, Νοέμβριος 1993

Νιγρίτα 1995

Ένα διπλότυπο, κώδικας γάμων 1880-1883, της Εκκλησιαστικής περιφέρειας Νιγρίτας

Τα στενά χρονικά περιθώρια, τα οποία προκαθορίζονται σε ένα Ιστορικό Συμπόσιο για κάθε ανακοίνωση (15-20 λεπτά της ώρας), δεν επιτρέπουν στους εισηγητές να αναφερθούν εκτενέστερα και σε μάκρος στο θέμα, του οποίου επιχειρούν την ανάπτυξη. Σκοπός και στόχος κάθε εισήγησης είναι να επισημανθούν άγνωστα καθοριστικά γεγονότα του παρελθόντος, στα οποία επιχειρείται προσέγγιση και κατ' αυτόν τον τρόπο να δοθούν απαντήσεις που θα έχουν σχέση με την εποχή, στην οποία η εισήγηση αναφέρεται. Όμως το κυριώτερο είναι το ερέθισμα για ευρύτερη έρευνα στο μέλλον.

Με την ευκαιρία, που μου δίνεται, θέλω να ευχαριστήσω το δισέγγονο του Ιερέα της Νικόκλειας, Παπαθανάση Οικονόμο, κ. Αθανάσιο Οικονομίδα για την καλοσύνη που είχε να μου εμπιστευθεί το μικρό αρχείο του προπάππου του, από το οποίο και οι πληροφορίες της ανακοινώσεώς μου.

Ο Αθανάσιος Οικονομίδης έμενε με την οικογένεια του στην δυτική Θεσσαλονίκη, στους Αμπελοκήπους. Η καταγωγή του, το χωριό Νικόκλεια της περιφέρειας Νιγρίτας. Πριν από μερικά χρόνια κουβεντιάζοντας μαζί του, μου είπε ότι είχε κάποια βιβλία και μερικά χαρτιά του προπάππου του, τον οποίο δεν γνώρισε και ο οποίος υπήρξε ιερέας στο χωριό από το οποίο καταγόταν. Το όνομα του προπάππου του ήταν Αθανάσιος και κατείχε τον Ιερατικό τίτλο του Οικονόμου, από τον οποίο προήλθε και το επίθετο Οικονομίδης, μετά την απελευθέρωση του 1912.

Κατά τη γνώμη του Οικονομίδα, τα βιβλία και χαρτιά που είχε στην διάθεσή του θα έπρεπε να είχαν κάποιο ενδιαφέρον, του ζήτησα να μου τα φέρει για να τα κοιτάξω, ίσως εύρισκα κάτι που θα είχε ενδιαφέρον. Πραγματικά, την επόμενη μου έφερε μια μικρή παλιά τσάντα με διάφορα κυρίως εκκλησιαστικά βιβλία. Αφού ξεφύλλισα τα βιβλία ψάχνοντας για σημειώσεις, ονόματα, ημερομηνίες και γεγονότα, είδα πως δεν είχαν τίποτα από ό,τι ζητούσα να βρω και ως εκ τούτου δεν παρουσίαζαν ενδιαφέρον.

Μαζί όμως με τα βιβλία υπήρχε και ένα διάτρητο διπλότυπο το οποίο παρουσίαζε ενδιαφέρον. Είχε τη διάτρηση στη μέση κάθε σελίδας και πάνω επιγραφή με κεφαλαία γράμματα, η οποία σημείωνε: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΕΡΡΩΝ. Το διπλότυπο αυτό χρησίμευε στον ιερέα της Νικόκλειας, Οικονόμο παπα-Θανάση, για την έκδοση αδειών γάμου στην εκκλησιαστική περιφέρεια της Νιγρίτας, όπου ήταν προφανώς Ιερατικός Προϊστάμενος ή ήταν απλά εκπρόσωπος του Μητροπολίτη Σερρών.

Στην εποχή που αναφερόμαστε, Μητροπολίτης Σερρών ήταν ο Επίσκοπος, εξ Ηπείρου καταγόμενος, Ναθαναήλ 1879-1886, εικοστός όγδοος στον πίνακα Π. Παπαγεωργίου (Αι Σέρραι και τα προάστεια τα περί τας Σέρρας κλπ. 1894).

Κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας οι ιερείς, ακόμα και οι ψάλτες των ναών, στα βιβλία που χρησιμοποιούσαν και σε διάφορα μέρη αυτών, κυρίως στα παράφυλλα και στις εσωτερικές όψεις των σταχώσεων, σημείωναν τα διάφορα γεγονότα της εποχής τους. Οι σημειώσεις αυτές κακογραμμένες και ανορθόγραφες, κυρίως όμως δυσανάγνωστες, αναφέρονταν σε ονόματα, χρονολογίες, κοινωνικά γεγονότα, όπως θάνατοι, χειροτονίες εφημερίων, φυσικά φαινόμενα, κυρίως σεισμούς κλπ.

Η ίδρυση της πρώτης χριστιανικής κοινότητας στα Σέρρας πρέπει να ταυτίζεται με τη διέλευση του Αποστόλου Παύλου από τους Φιλίππους, την Αμφίπολη και τη Θεσσαλονίκη. Κατά τον Β' αι. η εκκλησία των Σερρών γνωρίζει άνθηση και γίνεται έδρα Επισκοπής. Τον Γ' αι. η Επισκοπή προάγεται σε αρχιεπισκοπή και Μητρόπολη, στην οποία υπάγονται οι Επισκοπές Μελενίκου και Ζιχνών, και από τότε ο Επίσκοπος Σερρών φέρει τον τίτλο του Μητροπολίτη, τον οποίο και διατηρεί μέχρι και σήμερα. Τα τοπικά όρια της δικαιοδοσίας του Μητροπολίτη Σερρών δεν ήταν πάντα τα ίδια, όμως πάντα συνέπιπταν με τα όρια της δικαιοδοσίας των διοικητικών αρχών της Επαρχίας Σερρών.

Το έτος 1880 που είναι χρόνος ενάρξεως του προαναφερομένου διπλοτύπου, η Νιγρίτα και η περιφέρεια της υπάγονται στην Μητρόπολη Σερρών. Ο Μητροπολίτης Σερρών εκπροσωπείται εκεί από ιερέα της επιλογής του, που στην περίπτωση μας είναι ο ιερέας της Νικόκλειας. Ο εκκλησιαστικός τίτλος της Μητροπόλεως Σερρών είναι: Ιερά Μητρόπολις Σερρών και Νιγρίτης.

Τα όρια της εκκλησιαστικής περιφέρειας Νιγρίτας συμπίπτουν με αυτά που περιγράφει ο κώδικας γάμων, δυτικά του ποταμού Στρυμόνα έως των οροσειρών Βερτίσκου και Κερδυλλίων. Στην περιοχή Κερδυλλίων και δυτικά αυτών η Μητρόπολις Σερρών εκτείνει την δικαιοδοσία της και σε 3 χωριά της περιφέρειας Λαγκαδά Θεσσαλονίκης: είναι η Αρεθούσα ή Μασλάρ, τα Στεφανινά και τα Βρασνά. Προς Βορρά τα όρια είναι η οδική αρτηρία Θεσσαλονίκης - Σερρών και, τέλος, προς Νότο ο Στρυμονικός κόλπος. Ένα επίσης χωριό από την περιφέρεια Σερρών ανατολικά του Στρυμώνα, η Κουμαριά, υπάγεται και αυτό στη Νιγρίτα. Εάν συγκρίνουμε τα παραπάνω εκκλησιαστικά όρια με αυτά της Αρχαίας Βισαλτίας θα πρέπει να συμπίπτουν.

Η αρίθμηση του διπλοτύπου Κώδικα αρχίζει από τον αριθμό 1 και τελειώνει στον αριθμό 150. Από τα 150 φύλλα του διπλοτύπου τα 38 είναι κατεστραμένα και τα υπόλοιπα βρίσκονται σε πάρα πολύ κακή κατάσταση. Οι διαστάσεις του είναι 8 εκ. πλάτος και 16 εκ. μήκος. Τα φύλλα, που σώθηκαν, αρχίζουν με ημερομηνία 5 Νοεμβρίου 1880 και τελειώνουν με ημερομηνία 8 Οκτωβρίου 1883. Στην διάρκεια αυτή ο παπα-Θανάσης Οικονόμος εξέδωσε 150 άδειες από τις οποίες σώθηκαν 112. Αυτές οι 112 άδειες αναφέρονται σε 26 χωριά από τα 35 της εποχής εκείνης.

Ο πληθυσμός των 26 χωριών είναι 10755 κάτοικοι. Οι γάμοι που αντιστοιχούν σε αυτόν τον πληθυσμό είναι 1 για κάθε 96 κατοίκους. Αν υπολογίσουμε τα υπόλοιπα 9 χωριά με πληθυσμό 3215 κατοίκους, από τα οποία δεν έχουμε καταγραφές γάμων λόγω της καταστροφής τω 38 αδειών, η αναλογία στις 150 άδειες επαληθεύεται ακριβώς.

Τα ονόματα και τα επίθετα των μελλονύμφων καταγράφονται σύμφωνα με την Τουρκική Νομοθεσία, πρώτα το όνομα και μετά το πατρώνυμο, το οποίο ήταν και το επίθετο, π.χ. Κωνσταντής του Βαγγέλη, Χρυσάνθη του Αθανασίου κλπ. Είναι αξιο προσοχής το γεγονός ότι ορισμένα ονόματα κυρίως γυναικών επαναλαμβάνονται πολλές φορές όπως το όνομα Βενετία, που στο χωριό Βρασνά σε 17 γάμους το συναντάμε 4 φορές, δηλ. το 25% των γυναικών που παντρεύονται εκεί ονομάζονται Βενετίες.

Ο υπ. αριθμ. 1 πίνακας που επισυνάπτεται με τους 112 γάμους είναι πιστή αντιγραφή του διπλοτύπου με την ορθογραφία του παπα-Θανάση. Αρχίζει με το α/α, τον αριθμό της άδειας, συνεχίζει με το όνομα του χωριού των μελλονύμφων, όπου θα ετελείτο ο γάμος, το όνομα του γαμπρού και το πατρώνυμο, το όνομα της νύφης και το πατρώνυμο, εάν ο γάμος είτε για το γαμπρό είτε για τη νύφη ήταν ο πρώτος ή ο δεύτερος κλπ., το όνομα του ή των ιερέων, οι οποίοι θα τελούσαν το γάμο, το όνομα του χωριού, που εκδίδεται η άδεια, και η ημερομηνία εκδόσεως.

Επισυνάπτεται 2ος πίνακας με τα παρακάτω στοιχεία: τα ονόματα των χωριών όπως γράφονται πάνω στις άδειες, τα ίδια ονόματα όπως εμφανίζονται στους πίνακες του Π. Παπαγεωργίου, τα σημερινά τους ονόματα, πόσοι γάμοι έγιναν από το Νοέμβριο του 1880 ως τον Οκτώβριο του 1883, ο αριθμός των κατοίκων κάθε χωριού σύμφωνα πάντα με τον κώδικα της Μητρόπολης (πρώτα ο αριθμός των Ελλήνων και ύστερα των Τούρκων κατοίκων), και, τέλος, ο πληθυσμός των ίδιων χωριών με τα απογραφικά στοιχεία του 1981.

Τα χωριά που καταγράφονται στο 2ο πίνακα είναι ελεγμένα και ταυτίζονται με τα χωριά του κώδικα. Η στήλη με τα ονόματα των χωριών της απογραφής του 1981 αφορά τα αντίστοιχα του Κώδικα. Δεν αναγράφονται τα χωριά της περιφέρειας Νιγρίτας που εμφανίστηκαν μετά το 1922, όπως η Μαυροθάλασσα, το Καλόκαστρο, η Τριανταφυλλιά και άλλα. Η καταγραφή της Νιγρίτας και της Σίρπας χωριστά σαν ιδιαίτερες οικιστικές μονάδες καθορίζεται από

την ύπαρξη δύο ενοριακών Ναών, του Αγ. Γεωργίου της Νιγρίτας και του Αγ. Αθανασίου της Σίρπας. Η Νιγρίτα έχει τους δικούς της ιερείς και η Σίρπα έχει επίσης τους δικούς της. Τέσσερεις ιερείς η Νιγρίτα και τέσσερεις η Σίρπα. Οι ιερείς της Νιγρίτας έχουν όλοι τους τίτλους. Ο παπά-Δημήτρης είναι Οικονόμος Σακελλάριος καί Νομοφύλαξ, ο παπα-Γεώργιος έχει τον τίτλο του Πρωτοπρεσβυτέρου ή Πρωτόπαπα (η εγγραφή είναι δυσανάγνωστη), ο παπα-Νικόλας είναι Οικονόμος και ο παπα-Κωνσταντίνος είναι επίσης Οικονόμος. Από τους 4 ιερείς της Σίρπας αντίθετα, μόνον ο ένας, ο παπα-Στέργιος έχει τον τίτλο του Οικονόμου, και οι άλλοι τρεις ο παπα-Μιχάλης, ο παπα-Θανάσης, και ο παπα-Άγγελος είναι απλοί ιερείς.

Το σύνολο των ιερέων (πίνακας 3.) στην εκκλησιαστική περιφέρεια της Νιγρίτας εκτός των 8 χωριών, που γι' αυτά δεν υπάρχουν στοιχεία, ανέρχεται στους 37.

Ας σταθούμε λίγο για να κοιτάξουμε την πληθυσμιακή κατάσταση της Νιγρίτας, της Σίρπας και του Γεωργιλιά, που ουσιαστικά συγκροτούσαν ενιαία οικιστική μονάδα με το όνομα Νιγρίτα (παλιότερα Ιγρίτα). Κατά την περίοδο που γίνεται η καταγραφή του διπλοτύπου, αριθμούν συνολικά 3540 κατοίκους, ενώ η απογραφή του 1981 μας παρουσιάζει 6531 κατοίκους. Είναι αυτονόητο ότι στην απογραφή του 1981 απογράφεται και ο οικισμός της Καλλιθέας, ο οποίος έγινε το 1922.

Άξιο προσοχής είναι η πληθυσμιακή σύγκριση των 5 γειτονικών χωριών της Νιγρίτας που είναι τα εξής:

1. χωρίο: Καστανοχώρι κάτοικοι	1880: 570	-απογραφή	1981: 197
2. χωρίο: Λαγκάδι κάτοικοι	1880: 210	-απογραφή	1981: 133
3. χωρίο: Σιτοχώρι κάτοικοι	1880: 710	-απογραφή	1981: 979
4. χωρίο: Χουμνικό κάτοικοι	1880: 570	-απογραφή	1981: 448
5. χωρίο: Αηδονοχώρι κάτοικοι	1880: 1000	-απογραφή	504.
	3060		2261

Ο πληθυσμός των παραπάνω χωριών με πληθυσμό αμιγώς ελληνικό στην περίοδο της Τουρκοκρατίας, συγκρινόμενος με την απογραφή του 1981, σημειώνει μείωση κατά 800 κατοίκους, δηλ. ποσοστό 26%.

Διαβάζοντας τους πίνακες των νεονύμφων παρατηρούμε ότι από τα 448 ονόματα που αναγράφονται στο διπλότυπο εντυπωσιάζει η παρουσία αρκετών αρχαιοελληνικών και βυζαντινών ονομάτων, τα περισσότερα όμως μοιάζουν με τα σημερινά. Τα 448 ονόματα και επίθετα των νεονύμφων και οι 37 ιερείς των 26 χωριών δηλώνουν πόσο στέρεες βάσεις είχε ο Ελληνισμός και η Ορθοδοξία στην επαρχία της Νιγρίτας, σε μία εποχή μάλιστα πολύ δύσκολη για τον Ελληνισμό, όπως ήταν το 2ο μισό του 19αι.

Σε διάστημα 24 χρόνων εκδηλώνονται δύο επαναστατικά κινήματα στη Μακεδονία. Το πρώτο στη Χαλκιδική το 1854 και το δεύτερο το 1878 στην περιοχή του Ολύμπου με αφορμή τη Συνθήκη του Αγ. Στεφάνου. Η περιφέρεια της

Νιγρίτας, που είναι και περιφέρεια Σερρών, παρακολουθεί τα γεγονότα που διαδραματίζονται στο παρασκήνιο των διασκέψεων των Μ. Δυνάμεων με εύλογη ανησυχία για τη τύχη της Μακεδονίας, ύστερα από την συνθήκη του Αγ. Στεφάνου. Αρχηγός των Σερραίων και Νιγριτινών ο Μητροπολίτης Σερρών Γρηγόριος ο Β΄ 1877-1879. Ο Μητροπολίτης Σερρών συγκροτεί επιτροπή από τους δημογέροντες, εφόρους κοινοφελών ιδρυμάτων και Προκρίτους της περιοχής Σερρών στις 26 Μαρτίου 1878, ημέρα Κυριακή, οι οποίοι συντάσσουν αναφορά προς τις Ευρωπαϊκές μεγάλες Δυνάμεις και σε δραματικό ύφος διατυπώνουν τις απόψεις του λαού που εκπροσωπούν.

Η αναφορά αρχίζει ως εξής:

«Προς τας Σεβαστάς Ευρωπαϊκάς Μεγάλας Δυνάμεις.

Φήμαι λυπηρόταται, αφορώσαι εις την τύχην της προσφιλούς ημών Πατρίδος Μακεδονίας, κυκλοφορούσιν από τινος και λαμβάνουσι σήμερον υπόστασιν. Λέγεται και επαναλαμβάνεται μετά βεβαιότητος ότι η Μακεδονία ή μέγα μέρος αυτής προσαρτηθήσεται εις την συστηθισμένην Βουλγαρικήν ηγεμονίαν.

Είναι πάντη περιττόν ν' αποδείξωμεν δια της Ιστορίας, της τε αρχαιοτέρας και της νεωτέρας, ότι η Μακεδονία δεν είναι Βουλγαρική. Η πατρίς του Αριστοτέλους και Αλεξάνδρου του Μεγάλου, ήτις τεθείσα επί κεφαλής του Ελληνικού Πολιτισμού, προπαρασκεύασε την οδόν εις τον νεώτερον Χριστιανικόν της Ευρώπης πολιτισμόν, υπήρξεν ανέκαθεν Ελληνική”.

.....
και τέλος η αναφορά κλείνει με τα παρακάτω λόγια:

«Όθεν οι υποφαινόμενοι κάτοικοι της επαρχίας Σερρών διαμαρτυρόμενοι ενώπιον Θεού και του πεπολιτισμένου Κόσμου κατά παντός μέτρου, τείνοντες εις το να διαχωρίση την χώραν ημών και διασπάση την εθνικήν ολομέλειαν, ποιούμεθα έκκλησιν εις την δικαιοσύνην, φιλανθρωπίαν και σύνεσιν των Μεγάλων Ευρωπαϊκών Δυνάμεων, καθικετεύοντες αυτάς όπως μη παραδίδωσι τα Εθνικά ημών δίκαια και μη επιτρέψωσι να εκτεθή η χώρα αυτή εις τα δεινά άπερ η εγκατάλειψη και ο απελπισμός δύνανται να γεννήσωσιν.

Ευελπιστούντες δε ότι αι Σεβασταί Δυνάμεις αποδέχονται ευμενώς την αίτησιν ημών ταύτη υποσημειούμεθα ευσεβάστως.

Εν Σέρραις τη 26 Μαρτίου 1878.

ταπεινότατοι θεράποντες

υπογραφαί

Στο συνέδριο που συνήλθε στο Βερολίνο από 1ης Ιουνίου έως 1ης Ιουλίου 1878 για την αναθεώρηση των όρων της Συνθήκης του Αγ. Στεφάνου, η Βουλγαρική ηγεμονία περιορίσθηκε κατά πολύ. Τελικά, στις 12 Μαρτίου 1881, 3 χρόνια ύστερα από το συνέδριο του Βερολίνου, υπογράφεται η συνθήκη προσαρτήσεως της Θεσσαλίας και της περιοχής Άρτας στην Ελλάδα. Ο ηρωϊκός ένοπλος αγώνας στην περιοχή του Ολύμπου και οι έντονες διαμαρτυρίες από όλες τις περιο-

χές της Μακεδονίας προς τις Μεγάλες Δυνάμεις έφεραν το μικρό έστω, αλλά θετικό αποτέλεσμα των προσαρτήσεων.

Κατά την περίοδο που ακολουθεί μετά την αναθεωρημένη συνθήκη του Αγ. Στεφάνου οι Μακεδόνες με τους αγώνες τους και τη γενικότερη στάση τους, με όραμα πάντα την ολοκλήρωση του Ελληνισμού να καίει τα στήθη τους, οργάνωσαν μικρές ανταρτικές ομάδες σε όλη την σκλαβωμένη Μακεδονία, οι οποίες λίγο αργότερα δημιούργησαν το έπος του Μακεδονικού Αγώνα. Ανάμεσα σ' αυτές τις ανταρτικές ομάδες, στις πρωτοπόρες του Μακεδονικού Αγώνα, η Νιγρίτα είχε τη δική της συμμετοχή με την ομάδα του Νιγριτινού καπετάν Γκιόργκα, ο οποίος είχε τραγικό τέλος τη 1η Μαΐου 1898. Στην ανταρτική ομάδα Γκιόργκα μαθήτευσε και ο καπετάνιος αργότερα του Μακεδονικού Αγώνα καπετάν Γιώργης Γιαγλής.

Κάθε φορά που η πατρίδα βρισκόταν σε κίνδυνο η Νιγρίτα και η επαρχία της με τον ακραιφνή Ελληνικό πληθυσμό της έσπευδε άλλοτε με τα όπλα και άλλοτε με συλλαλητήρια και ψηφίσματα διαμαρτυρίας προς τις Μεγάλες Δυνάμεις να διατρανώσει τα δίκαια της Πατρίδας. Παράδειγμα το μεγάλο συλλαλητήριο της 17 Ιουλίου 1913 του οποίου το ψήφισμα απεστάλη στην διάσκεψη του Βουκουρεστίου, η οποία θα όριζε τα όρια των Βαλκανικών Κρατών με το τέλος του δεύτερου Βαλκανικού πολέμου.

Το ψήφισμα αυτό του συλλαλητηρίου της Νιγρίτας δημοσιεύθηκε την 24 Ιουλίου 1913 στην εφημερίδα της Θεσσαλονίκης "Ν. ΑΛΗΘΕΙΑ" και έχει ως εξής:

ΨΗΦΙΣΜΑ

Οι εκ των κατοίκων της Νιγρίτης και των πέριξ διασωθέντες εκ των υπό των Βουλγάρων καταστραφέντων χωρίων επανελθόντες εκ των σπηλαίων και των ορίων ένθα οι δυνάμενοι κατέφυγον προς αποφυγήν του βεβαίου θανάτου υπό τα ερείπια αυτής, συνελθόντες σήμερα εις πάνδημον συλλαλητήριον μετ' αφάτου ψυχικού άλγους εκφράζομεν την αγανάκτησιν ημών δια τας αποτροπαίους ταύτας των Βουλγάρων πράξεις ας μόνον ανθρωπόμορφα τέρατα γεννηθέντα εξ υαίνων και γαλουχηθέντα και ανατραφέντα εκ τίγρεων ηδύναντο ήδη κατά τον 20 αιώνα να διαπράξωσι.

Ψηφίζομεν τάδε

1ον. Διαμαρτυρόμεθα ενώπιον σύμπαντος του πεπολιτισμένου κόσμου διά τους φόνους και καταστροφάς άτινα κατά την εντεύθεν υποχώρησιν ο Βουλγαρικός στρατός διέπραξε πυρπολήσας, λεηλατήσας και κατασφάξας τους διαμένοντας των κατοίκων εν τε τη πόλει Νιγρίτη και ετέρων επτά χωρίων ων τα ερείπια εισίν αφευδή μαρτύρια της αγριότητας αυτών.

Προσκαλούμεν πάντα πεπολιτισμένον όστις ήθελεν ιδίοις όμμασιν να αντιληφθή την επελθούσαν κατάστασιν και δώση τον προσήκοντα χαρακτηρισμόν εις την τελεσθείσαν πράξιν.

2ον. Καταγγέλλομεν τους απαισίους αυτούς εις άπαντας τους πεπολιτι-

σμένους λαούς της Ευρώπης και Αμερικής ως τους μεγίστους κακούργους, όσους ποτέ η φύσις εγέννησεν, ως βεβήλους των ιερών και οσίων, ως απατεώνας του πεπολιτισμένου κόσμου των οποίων ηθέλησαν δια ψευδών στατιστικών και δημοσιευμάτων και δια μηχανορραφιών και δολοφονιών να παραπλανήσωσι παριστώντες εαυτούς μεν ως αποτελούντας μέλη της πεπολιτισμένης Ευρώπης, τους δε Μακεδόνας τους γνησίους απογόνους των αρχαίων Ελλήνων και δη του Αριστοτέλους και Αλεξάνδρου ως Βουλγάρους.

3ον. Δηλούμεν και διακηρύττομεν πανταχού ότι ημάς μεν ουδέν συνδέει με τους κακούργους της Σόφιας οίτινες αποτελούντες το στίγμα της πεπολιτισμένης γηραιάς Ευρώπης ανάγκη ταχέως να εκτοπισθώσιν, επ' ουδενί δε λόγω ν' αναγνωρίζονται μέλη της Ευρωπαϊκής οικογενείας.

4ον. Δηλούμεν και διακηρύττομεν ότι ουδεμίαν άλλην λύσιν θα δεχθώμεν πλην της μετά της Μητρός ημών Ελλάδος ενώσεως ην χάριν της γενικής ειρήνης παρακαλούμεν πάντας τους πεπολιτισμένους λαούς της γης.

Παρακαλούμεν την ενταύθα Διοικητικήν Αρχήν να μεταβιβάση το παρόν ψήφισμα ως και τον Σεβαστόν Γεν. Διοικητήν της Μακεδονίας να διαβιβάση αυτό εις την Ελληνική Κυβέρνησιν ως και εις τους αντιπροσώπους των Δυνάμεων.

Ο Δήμαρχος

Η Επιτροπή

Ιωάννης Αποστόλου

Ιωάν. Β. Ιωαννίδης

Γεώργιος Κανδήλας

Οι Ιερείς

Π. Παπαδημητρίου

Αθ. Παπαγεωργίου

Τελειώνοντας, θα ήθελα να ευχαριστήσω το Δήμο, το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Νιγρίτας και το Σύλλογο Νιγριτινών Θεσσαλονίκης "Ο Βισάλτης", για την πρωτοβουλία που είχαν να οργανώσουν το παρόν Ιστορικό Συμπόσιο κάνοντας μια καλή αρχή για το μέλλον της ιστορικής έρευνας στην περιοχή.

Όμως, δίχως τη θερμή και ουσιαστική συμπαράσταση της Κυρίας Δημάρχου, του Δημοτικού Συμβουλίου και των Υπηρεσιών του Δήμου, δεν θα ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί το παρόν συμπόσιο και να έχει τα διαπιστωμένα πλέον άριστα αποτελέσματα.

1.2. ΠΙΝΑΚΑΣ

[illegible]

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΙΓΡΙΤΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.

A/A	Ονομασία χωριού επί Διπλοτύπου	Ονομ. χωριού Μητροπ. Κώδικος	Ονομ. χωριού σήμερα	Γάμοι	Κάτοικ. Έλληνες	Κάτοικ. Τούρκ.	Απογραφή 1981
1	Αθδαμάλι	Αθδαμάλι	Σισαμιά	5	390	100	617
2	Αρναούτ Μαχαλά	(άγνωστο)	(άγνωστο)	1	-	-	-
3	Απτολά Μαχαλά	Αμπτολά Μαχαλά		1	80		
4	Άνω Κρούσειο	Άνω Κρούσειο	Ν. Κερδύλια	1	350	-	743
5	Βαραχτάρ	Μπαϊρακτάρ Μαχ.	Φλάμπουρο	6	200	-	1362
6	Γεωργιλιά	Γεωργιλιάς	(βλ. Νιγρίτα)	1	90	-	
7	Δημητρίτζος	Δημητρίτση	Δημητρίτσι	2	440	200	1248
8	Έξοθα	Έξιοθα - Νίζθα	Δάφνη	2	375	175	623
9	Ζερβοχώρι	Ζερβοχώρι	Ζερβοχώρι	1	140		173
10	Κοπάτζος	Γκοπάτσι	Βέργη	2	300	150	1155
11	Νιγρίτα	Ιγρίτα - Νιγρίτα	Νιγρίτα	22	2300	-	6531
12	Νιγροσλάβι	Νιγκροσλάβι	Νικόκλεια	4	200	200	1053
13	Ξυλότρους	Ξυλοπήγαδα	Αγ. Παρασκευή	3	150	200	748
14	Ομούρ Βεϊ	Ομούρ Μπέη	Καστανοχώρι	2	570		197
15	Πέρα Καρατζάδες	Καρατζάδες Πέρα	Βαρικό	1	90	-	90
16	Σακάφτσια	Σακάφτσια	Λιβαδοχώρι	1	300	100	524
17	Σαϊτάς	Σαϊτάς	Λαγκάδι	2	210	-	133
18	Σούρπα	Σίρπα	Σίρπα	9	1150	-	βλ. Νιγρίτα
19	Τζίντζιος	Τζίτζιος	Σιτοχώρι	2	710	-	979
20	Τζαρπίστα	Τζιρπίστα	Τερπινή	7	650	350	2514
21	Φιτόκ	Φυτώκι	Ανθή	1	160	-	669
22	Χούμκος	Χούμκος	Χ ο υ μ ν ι κ ό				
7	570	-	448				
23	Βρασινά	Βραστά	Βρασνά	17	535	-	1058
24	Κουμάργια	Κουμάρια	Κουμαριά	1			814
25	Μασλάρ	Μαζλάρι	Αρέθουσα	6	280	250	1269
26	Στεφανινά	Πριλόγγιον	Στεφανινά	5	515	-	722
27		Κάτω Κρούσειο	βλ. Ν. Κερδύλια	-	310	-	-
28		Αηδονοχώρι	Αηδονοχώρι	-	1000	-	504
29		Κούντσιο	Ευκαρπία	-	400	-	944
30		Απιδιές	(δεν υπάρχει)	-	50	40	-
31		Μακέσι	Άμπελοι	-	285	-	623
32		Μέργιανη	Λυγαριά	-	130	-	393
33		Ιθήρων	Ιθήρων	-	50	40	-
34		Ταχινού	Αχινού	-	825	-	900
35		Καστρί	(βλ. Ευκαρπία)	-	165	-	-
				112	13.970	1805	28.004

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΝΙΓΡΙΤΑΣ 1880
ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1.

A/A	Ονομασία χωριού επί Διπλοτύπου	Ονομασία χωριού Μητροπ. Κώδικος	Ονομασία χωριού σήμερα	Όνομα Ιερέων ΤΙΤΛΟΙ
1	Αβδαμάλι	Αβδαμάλι	Σισαμιά	Παπα Νικόλαος Σακελλάριος
2	Αρναούς Μαχαλά	(άγνωστο)	(άγνωστο)	» Αστέριος
3	Αππολά »	Αμπολά Μαχαλά	»	» Αστέριος Οικονόμος
4	Άνω Κρούσειβο	Άνω Κρούσειβο	N. Κερδύλια	» Χριστόδουλος
	» »	» »	» »	» Φυλαχτός
5	Βαραχτάρ	Μπαϊρακτάρ	Φλάμπουρο	» Αστέριος Οικονόμος
6	Γεωργιλιά	Γεωργιλιάς	(βλ. Νιγρίτα)	» Δημήτριος Σακελλάριος
7	Δημητρίτζος	Δημητρίτζη	Δημητρίτσι	» Κωσταντίνος
8	Έζοθα	Έζοθα - Νίζθα	Δάφνη	» Δημήτριος Οικονόμος
9	Ζερβοχώρι	Ζερβοχώρι	Ζερβοχώρι	» Παναγιώτης
10	Κοπάτζος	Γκοπάτσι	Βέργη	» Σάββας
	» »	» »	» »	» Ηλίας
11	Νιγρίτα	Νιγρίτα	Νιγρίτα	» Δημήτριος Οικονόμος
	» »	» »	» »	» Σακελλάριος Νομοφύλαξ
	» »	» »	» »	» Γεώρ. Πρωτοπρεσβύτερος
	» »	» »	» »	» Νικόλαος Οικονόμος
	» »	» »	» »	» Κωσταντίνος Οικονόμος
12	Ξυλότρους	Ξυλοπήγαδα	Αγ. Παρασκευή	» Αθανάσιος Οικονόμος
13	Ομούρ Βεϊ	Ομούρ Μπέη	Καστανοχώρι	» Βαγγέλης
	» »	» »	» »	» Μιχαλης
14	Νιγροσάβι	Νιγκοσάβι	Νικόκλεια	» Αθανάσιος Οικονόμος
15	Πέρα Καραζάδες	Καρατζάδες	Πέρα Βαρικό	» Λάζαρος
16	Σακάφτσια	Σακάφτσια	Λιθαδοχώρι	» Αθανάσιος
17	Σαϊτάς	Σαϊτάς	Λαγκάδι	» Κοσμάς Οικονόμος
18	Σούρπα	Σίρπα	Σίρπα	» Μιχάλης
	» »	» »	» »	» Αθανάσιος
	» »	» »	» »	» Αστέριος Οικονόμος
	» »	» »	» »	» Άγγελος
19	Τζίντζιος	Τζίντζιος	Σιτοχώρι	» Αντώνιος
20	Τζαρπίστα	Τζιρπίστα	Τερπνή	» Νικόλαος Ιερομύμων
21	Φιτόκ	Φιτώκι	Ανθή	» Αστέριος
	» »	» »	» »	» Νικόλας
22	Χούμκος	Χούμκος	Χουμνικό	» Θεόδωρος Οικονόμος
23	Βρασινά	Βραστά	Βρασνά	Παπα Ζαχαρίας Οικονόμος
24	Κουμάργια	Κουμάρια	Κουμαριά	» Αστέριος
25	Μασλάρ	Μαζλάρι	Αρέθουσα	» Γεώργιος
26	Στεφανινά	Πριλόγγιον	Στεφανινά	» Συμεών Σακελλάριος
27		Κάγω Κρούσειβο	(βλ. N. Κερδύλια)	-

A/A	Ονομασία χωριού επί Διπλοτύπου	Ονομασία χωριού Μητροπ. Κώδικος	Ονομασία χωριού σήμερα	Όνομα Ιερέων ΤΙΤΛΟΙ
28		Αηδονοχώρι	Αηδονοχώρι	
29		Κούντσας	Ευκαρπία	
30		Απιδιές	(δεν υπάρχει σήμερα)	
31		Μακέσι	Άμπελοι	
32		Μέργιανη	Λυγαριά	
33		Ιθήρων	Ιθήρων - Ίθηρα	
34		Ταχινού	Αχινού	
35		Καστρί	Καστρί	

